

tende Lærdom er alle de forskellige Enkeltheder blevet behandlet og sat i Forbindelse med ligartet Stof andetstedsfra. Bogen er derfor et betydningsfuldt Bidrag til Forstaaelse af nordisk Købstadsvæsen i Middelalderen. *Victor Hermansen.*

Af *Hälsingborgs historia*, den stort anlagte, stateligt udstyrede og rigt illustrerede Købstadmonografi, som udgives paa Foranledning af Helsingborg Byraad under Redaktion af Arkivraad L. M. Bååth, foreligger nu 2. Del, som i 2 anselige Bind behandler Byens Historie i den senere Middelalder. 2. Dels 1. Bind skyldes Redaktøren selv, som med stor Flid og Kyndighed har bygget sin Skildring af Stadens ydre og indre Forhold op efter de samme Principper, som bestemte Udformningen af den 1925 udkomne 1. Del, der omfattede Tiden indtil 1250. Det Misforhold mellem Knapheden paa direkte Kilder og Fremstillingens brede Omstændelighed, som karakteriserede dette Afsnit, præger i langt mindre Grad Fortsættelsen, hvor et større og fyldigere Materiale har været til Forfatterens Raadighed, men ogsaa om det nye Bind gælder det dog i nogen Grad, at Skildringen er stærkt tynget af sin Ramme af Udfyldnings- og Parallelstof hentet andet Steds fra. Fremstillingen er dog fast og overskueligt samlet om sit Hovedemne, Stoffet klart og sikkert grupperet. Ved at mobilisere et mægtigt Lærdomsapparat har Forfatteren Punkt for Punkt søgt at belyse og forklare Byens middelalderlige Forhold i nøje Sammenhæng med alt, hvad man til Dato ved om nordisk Købstadsvæsen i denne Periode, og han har derved opnaaet at omskabe denne Bymonografi til en i sin Art enestaaende Indledning til Studiet af middelalderlig Byhistorie, bygget op i Tilslutning til den Mængde nyt Materiale og de Synspunkter, den moderne Forskning har bragt frem. Værket giver derfor langt mere, end Titelen lover, og dansk historisk Videnskab skylder Forfatteren Tak for den store Indsats, han her har gjort. Ingen, som for Fremtiden giver sig i Lag med Studiet af middelalderligt Købstadsvæsen i Norden, vil komme uden om dette Arbejde. Den konsekvent gennemførte Methode, Forfatteren følger, har givet Billedet af det middelalderlige Helsingborg et Relief og en Betydning, om hvis Berettigelse man kunde fristes til at nære nogen Tvivl, hvis ikke 2. Dels 2. Bind sluttede op bagved med sit friske, vægtige Materiale. Dette Afsnit af Værket, som er viet Skildringen af Byens middelalderlige Bygningshistorie, skyldes Museumsintendenten Torsten Mårtensson, der i en Aarrække har studeret det underjordiske Helsingborg og foretaget omfattende arkæo-

logiske Undersøgelser. Resultaterne af dette Forskerarbejde fremlægges her for Offentligheden i en af Opmaalinger og Billeder rigt dokumenteret Skildring. Takket være disse Studier har Forstaaelsen af det middelalderlige Bylegemes Forskydninger, Plan, Afgrænsning og Udformning faaet faste Holdepunkter, de forskellige, forsvundne Kirkebygningers Plads er bleven bestemt, og de heldigt gennemførte Udgravninger omkring »Kärnan« har aabnet nye, overraskende Perspektiver bag ud i Byens ældste Historie. Et svært, rundt Fæstningstaarn har været Forløber for »Kärnan«, og særlig interessant er Konstateringen af en til den ældste Fæstning knyttet Rundkirke af den ejendommelige Type, som fra Polen og Tjekkoslovakiet langs Weichselen har banet sig Vej mod Norden. Helsingborgs Sigil og Vaaben er behandlet af Harald Fleetwood, de middelalderlige Møntfund af N. L. Rasmusson og Mariakirkens Skjoldefrise af P. B. Grandjean.

Hugo Matthiessen.

Det vilde være meget uretfærdigt overfor Rektor Eirik Hornborgs nu afsluttede fire Binds Værk: *Finlands hävder* (Helsingfors 1929—33) at ville maale det med samme Alen, som man ganske naturlig griber til, naar det drejer sig om et Arbejde som det norske Folks Historie eller det tilsvarende danske. Rektor Hornborg er nok Historiker, men hans Arbejdskraft har været taget i Brug paa saa mange Omraader, navnlig som Leder af det svensktalende Parti i Finland, at han ikke har haft hverken Tid eller Lejlighed til at optræde som Faghistoriker i større Stil. Det er derfor noget af en Bedrift, naar det er lykkedes ham paa nogle faa Aar at gennemføre denne bredt anlagte Skildring af Finlands Historie fra de ældste Tider til det store Øjeblik, hvor den nyfødte finske Republik indtager sin Plads blandt de andre selvstændige Stater.

Værket hviler naturligvis ikke paa et Fundament af originale Specialundersøgelser af hele det store primære Kildemateriale, en saadan Undersøgelse har kun været mulig for ganske afgrænsede Omraader. Langt de fleste Afsnit bygger paa Læsning af den herhenhørende videnskabelige Litteratur, hvis Resultater Forfatteren har taget Stilling til og sammenføjet paa sin Maade. Rektor Hornborgs Arbejde bliver herigennem en fortrinlig Haandbog i Finlands Historie for den Læser, der interesserer sig for dette Lands almindelige Skæbne gennem Tiderne uden at ønske detaljerede Oplysninger om ganske bestemte Emner. Med virkelig Nydelse læser man dette Værk. Fremstillingen har Liv og Farver, Stoffet